

Vergaderjaar 2013–2014

32 623

Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 114

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 september 2013

Mede namens de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking stuur ik u, conform mijn toezeggingen aan uw Kamer tijdens het Dertigleden Debat over Syrië op 12 september jl. (Handelingen II 2012/13, nr. 110, debat over de opvang van vluchtelingen uit Syrië), hierbij informatie over humanitaire hulp in het kader van de Syrië crisis, en over de opname van Syrische vluchtelingen door de Golfstaten. Deze informatie is gebaseerd op informatie verkregen van lokale autoriteiten, uit open bronnen en van de VN in New York. Tijdens mijn recente reis naar de Golf heb ik bovendien zelf van gedachten kunnen wisselen met mijn counterparts in de regio en daarbij mijn grote zorgen over de humanitaire situatie in Syrië en zijn buurlanden met hen gedeeld. Deze visie werd breed gedeeld.

Daarnaast gaat het kabinet (zoals toegezegd tijdens het AO Syrië van 30 augustus jl. Kamerstuk 32 623, nr. 107) in op de positie van Syrische christelijke vluchtelingen in Turkije.

Opname vluchtelingen

Voor zover bekend heeft, afgezien van Qatar dat 46 Syrische vluchtelingen zou hebben geaccepteerd, geen van de Golfstaten vluchtelingen opgenomen. Er zijn geen gegevens bekend over het indienen van asiolverzoeken van Syriërs in de Golfstaten. Wel is het zo dat kapitaalkrachtige Syriërs in de Golfstaten hun toevlucht hebben genomen, maar niet geregistreerd zijn als vluchteling. Precieze aantallen zijn niet bekend. De Golfstaten ondersteunen bij voorkeur opvang van vluchtelingen in de directe omgeving van Syrië.

Humanitaire hulp

Koeweit

Als totale bijdrage voor humanitaire hulp wordt door de autoriteiten USD 455 miljoen genoemd. Dit is inclusief bijdragen van Islamitische organisaties (USD 20 miljoen), de opbrengst van een particuliere inzamelingsactie (USD 20 miljoen) en een persoonlijke bijdrage van de Emir (USD 5 miljoen). Hiermee is Koeweit ten aanzien van deze problematiek de derde donor ter wereld.

Saoedi-Arabië

Saoedi-Arabië heeft USD 425 miljoen aan humanitaire hulp toegezegd, waarvan USD 375 miljoen daadwerkelijk zou zijn uitgegeven. Dit betreft hulp aan vluchtelingen in Jordanië (USD 10 miljoen) en aan/via de Syrische oppositie. USD 185 miljoen (van USD 425 miljoen) wordt gekanaliseerd via de «Saudi National Campaign for Supporting Brothers in Syria», waarvan USD 115 miljoen daadwerkelijk is uitgegeven.

Verenigde Arabische Emiraten

De VAE zou ongeveer USD 281 miljoen hebben toegezegd, dat grotendeels via de Emirati Rode Halve Maan zou zijn gekanaliseerd. De Emirati Rode Halve Maan is actief in de landen rond Syrië en heeft bijvoorbeeld een groot noodhospitaal en een vluchtelingenkamp opgezet in Jordanië, alsmede levensmiddelen/eerste levensbehoeften en medicijnen naar Libanon en Turkije gestuurd.

Qatar

Qatar zou totaal ongeveer USD 150 miljoen toegezegd hebben; hiervan is 2,7 miljoen USD aangewend voor een vluchtelingenkamp in Jordanië. Daarnaast heeft de NGO «Qatar Charity» tot nu toe 14 miljoen aan humanitaire hulp gegeven.

Oman

Cijfers over en kanalen via welke door Oman humanitaire hulp verstrekt, zijn niet bekend. Er zou humanitaire hulp naar vluchtelingenkampen in Jordanië gaan.

Verenigde Naties

Volgens het VN *financial tracking system* (FTS) dat humanitaire hulp-uitgaven registreert, zijn onderstaande bedragen overgemaakt als humanitaire hulp voor de Syrische crisis. Het verschil valt te verklaren doordat landen soms van de VN afwijkende criteria hanteren. Zo zijn in de VN-FTS cijfers uitsluitend directe financiering verwerkt; fondsen die indirect worden bijgedragen via ongeoordeelde bijdragen aan, bijvoorbeeld, het wereldwijde noodhulpfonds van de VN (CERF), zijn niet zichtbaar. Bovendien kan de VN uiteraard alleen bijdragen meenemen als deze door de landen zelf zijn aangemeld. Uiteraard zijn toezeggingen ook niet verwerkt.

Koeweit	USD 332.220.977,–
Saoedi-Arabië	USD 117.827.601,–
V.A.E	USD 61.920.744,–
Qatar	USD 36.176.964,–

Voor een volledig beeld wijst het kabinet erop dat ook de directe buurlanden van Syrië enorme (financiële) inspanningen hebben verricht bij de opvang van inmiddels 2,1 miljoen geregistreerde en aangemelde vluchtelingen. Hiervan bevinden zich er ca. 125.000 in Egypte, 200.000 in (Noord)-Irak, 500.000 in Turkije, 550.000 in Jordanië en 750.000 in Libanon. De werkelijke aantallen Syriërs zijn echter waarschijnlijk beduidend hoger, zo wordt hun aantal in Libanon geschat op 1,5 miljoen.

Syrische christelijke vluchtelingen in Turkije

De signalen over de slechte situatie van christenen in vluchtelingenkampen zijn, via contact met UNHCR in Turkije, onderzocht. Hieruit blijkt dat er, met uitzondering van enkele incidenten, geen indicatie is voor slechte behandeling van Syrische christenen in Turkije. In het algemeen hebben Syriërs in Turkije gaststatus. De Turkse overheid biedt gratis gezondheidszorg aan en kijkt naar mogelijkheden om ook onderwijs te bieden aan de grote aantallen Syrische vluchtelingen die, naar het lijkt, voor langere tijd in Turkije zullen verblijven. Voor de specifieke groep van christenen geldt dat de helft van een in juni jl. geopend vluchtelingenkamp in Mardin/Midyat is gereserveerd voor christenen. Het kamp ligt op het terrein van een klooster.

In Libanon, waar ook veel christelijke vluchtelingen verblijven, zijn geen kampen. De vluchtelingen in Libanon worden zo goed als mogelijk opgevangen binnen de Libanese gemeenschappen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans